

F O A I E

pentru

minte, inimă și literatură.

№. 29.

Luni, 21. Iulie

1847.

Към аѣ фост примиді артиколіи Длѣи професор I. Maior.. дн ромънѣме?

Іатъ към. Албина ромънъ дін Іаші ла чел дінгъи артикол ешит дн Nr. 1—6 ал фоеіеі пѣстре дѣи вотъ тѣлцъмитъ націоналъ; ла чел ал доілеа дѣи dede зп сѣплемент, спре а аръта ші пріо ачеаста, пълъ дикът іаѣ фост de doritъ о асемenea а пъраре а лімвеі ші а націоналітѣдѣи ромънѣ. Ноі ретіпърім ачі тѣлцъмита:

„Мъндриа зпѣи попор не лъогъ вѣртѣтеа са де фацъ, adeseori ші маі тотдеазпа есте ші ориѣinea націоналітѣдѣи сале, кареа къ атъта ва фі маі маре къ кът аѣ фост маі стрѣлвчѣитъ ші ачеа а рестревлпѣлор. Де пѣтѣл амбіѣіеі де націоналітате аша зѣкънд, аѣ фост ші есте дикъ маі тѣлтор вѣрвадѣи ерѣдидѣи пеатра дн черкѣреі де шѣица лор. Къте іпотесе акомпъ фѣлеле історіилор, ші къте рѣтѣчѣрѣи пѣ дін дикъ локѣл адевлрѣлѣи дн ачеастъ прѣвѣицъ. Дн міжлокѣл зпѣи асемenea хаос, непорочѣреа се паре а фі асѣтрліт ші не паѣіа ромънъ, не ачеастъ одраслъ, кареа деші вісколітъ де ерпеле веакѣрѣлор політѣче, дикъ дн а еі фрѣцезіме о vedem адъпатъ де лімба ші овѣчѣрѣлме мамеі сале, ка де зп сѣк, че дн пърѣта еі веще-

зѣре аѣ аліментато къ віадъ. Сълт ані де кънд маі тѣлцѣ історічѣи аѣ арѣкат асѣпрані деосевіте мамте де стрѣиѣтате, фѣкаре поате къ зп деосевіт скоп, фѣкаре повѣдѣит де зп деосевіт інтерес, фѣкаре амѣдѣит де врео деосевітъ нешѣицъ. Нітѣinea дѣсѣ пѣ ва зѣче къ ромънѣтеа деші ценѣикетъ дн аінтѣеа шѣицелор, аѣ фост де тот мѣтъ зпор асеміне пѣрерѣи рѣтѣчѣте; рѣспѣвѣсрѣлме ші дн фрѣлѣтѣрѣлме, де ші ле пѣтеа чѣті не зпѣрѣлме патрѣіеі поастре, не тормінтеле стрѣмошлор ші дн фаѣа честор че віедѣеск, тотѣшѣи вѣрѣвадѣи къ дн вѣдѣтѣтѣръ ші націоналітате леаѣ ащѣрѣлѣт дн аінтѣе історііле челе маі вѣтрѣне, акѣрора глас ле ва фі трѣшѣвітареа чеа де не зрѣтъ. Оторѣтоаре есте ловѣтѣра че о капедѣи дела дѣшман, дѣрѣ маі оторѣтоаре ші сакрѣлмегъ есте ачеа а фѣлѣлѣи рескѣлат дн протѣіва мамеі ші репегат дн протѣіва патрѣіеі сале. . . . Доаѣ артиколе фрѣмоасе, ші тѣлт маі фрѣмоасѣ дикъ пріо імпортанда лор націоналъ ам чѣтіт дн о фоае ромънъ, каре сълт: Антѣскѣлѣл ші о рефѣтаѣіе D. Шѣллер. Зовл дін ачесте рѣспѣнде ла чел че пріо пѣтереа чентрѣ-фѣлгъ вреа сѣ не трагъ чеала, ші алтѣл ла ачел че не стѣлѣче хоїса. Сѣмѣіреа чеа націоналъ ші пѣтереа інѣ-

лектвалъ а Dom. Maior . . . неаѣ статоричитъ пѣнтел чептри-пед. Dѣm. ка феричител дитрѣ амютире зккѣл съѣ П. Maior аѣ маі априос фѣкля адевѣрѣлѣ ші пептрѣ ачеі тѣлді, каріі божвоеаѣ дн днтѣ печиміле восчелор (дѣпъ еспресіа са). Asemenea артикэле де тот ромѣл адевѣрат с'аѣ чітѣт кѣ чеа маі mare днсѣтаре, ші ісправа лор есте днтреага сімдїре де тѣлцетїре, пе каре ромѣнітеа о тѣртѣрїсеѣ апѣртѣорїлѣ внор асемїне дрептѣрї сѣпте а націоналітѣдеі ші а літѣвї пѣстрѣ romane."

D. G.

Пе кѣнд ачесте ресѣнете пѣкѣте се азїрѣ дела Moldavia, дн Бѣкѣрѣці Dn. іпїнер Алесандрѣ Поповїч дн контра пѣ. мїдімор артикѣл ші дн контра тѣтвор каріі рекѣпоскѣрѣ верїтѣцїле лѣтѣрїте дн ачеїашї пѣлїкѣ о вношѣрѣ тїтѣлатъ „Dovezi literare pentru Ţara românească şi Moldova, къ пѣ с'аѣ пѣмїт Dacia, ші літѣва пѣстрѣ п'аѣ авѣт пїчі зп аместек кѣ латїна, о deserтаде репедѣ асѣпра артикѣрїлор вестїте прїп фѣїле літераре а Трансїлванїеї дела Nr. 1 пѣпъ ла Nr. 6. Бѣкѣрѣці, тїпографїа лѣї К. А. Roseti et Binterhalder, 1847." Іар мотто: Nѣ вѣззїз пѣдѣреа де копачїї чеї тѣлді, дела Wieland; зп мотто пемерїт мїнзне де вїне пептрѣ D. Поповїч.

Noї дн мерїтел ачестеї пепорочїте вношѣре пѣ воїм а пе словозї, атѣт пептрѣкѣ пѣ пе пѣтем дндѣплека а крѣде кѣ D. Поповїч ар фї пѣвлїкат кѣ вревн скоп перомѣнск асемenea quodlibet історїк, кѣт шї пептрѣкѣ пе тетем, сѣ пѣ се апѣче маї тѣлді алдїї де Длѣї спре аї амѣрѣл зїлеле вѣтрѣнеделор Dcale. Атѣта тоѣтш сѣптем даторї а дескоперї пѣвлїкѣ-

лѣї, къ ачеа вношѣрѣ престе тот лѣсѣ дн зрѣтшї о імпресїе дѣрероасѣ, де шї ла днчепѣт опїніїле асѣпра еї се днтѣрѣдїрѣ. Ţнїї адїкѣ зїсерѣ: Dn. П. арѣ опїнії прекопчепѣте, іпотесе пѣферїчїте; днр воїнда шї рѣвна пѣї есте пѣтатѣ днтрѣ нїмїк. Алдїї колкѣнд де тѣнїе, ворѣїа де трѣдѣторїї; кѣчї адїкѣ тодї ромѣлї ромѣнї пѣтѣрѣ днтре трѣдѣторї пе тодї ачеїа, карїі націоналітатеа поастрѣ днтѣт ачеаа пѣте фї лѣтѣрїтѣ дѣпъ історїе воїеск а о аместека, а о іdentїфика кѣ орїче алѣ етероденеїтате, прїп каре веде орїчїне, кѣ іар венї дн перїкол кѣмплїт вїага полїтїкѣ. Маї тѣлді зїсерѣ: Пептрѣ че сѣ пѣ воліаскѣ шї знїї дїп ромѣнї де апа пѣмїтѣл спїен ал англїлор, днтѣт знеорї сѣ ле плакѣ а фаче опосїціе аколо, знде пѣ маї есте че сѣ опѣї, шї сѣ амедїаскѣ маї тѣлте капете сечї. Алдїї маї кѣмпѣтадї дедерѣ пѣмаї дїп кап, адѣогѣнд кѣ е пагѣвѣ де хѣртїе шї де тїпарїз, дѣпъ че пе лѣогѣ алте пѣажзпсе ачеа вношѣрїкѣ пѣмаї де треї колїшѣре есте шї днтѣрѣкатѣ кѣ о mare грѣмадѣ де смїтелї тїпографїче, прекум пѣ с'аѣ маї вѣзѣт алта. Маї фѣсерѣ карїі рефлектарѣ, кѣткѣ D. авѣтор дїп о фїпѣ полїтїкѣ ар фї арѣкат дн пѣвлїкѣл пострѣ ачеле грѣсе парадоксїї історїче, ачеї анахронїстї днфрїкошадї, пептрѣ ка кѣ атѣт маї тѣлѣт сѣ днпїнтеле шї сѣ днпїогѣ пе жзпїтеа пѣстрѣ кѣтрѣ чїтїреа історїеї шї апѣте кѣтрѣ а історїчїлор класїчї дїп тѣте веакѣрїле, шї сѣ аѣерїаскѣ днтре пої крїтїка, а кѣреї mare тревзїогѣ се сімте тот маї тѣлѣт.

Dn. A. Поповїч пе апострофеазѣ шї пе пої трансїлванїї, ка сѣї арѣтѣт, „zide

сѣнт (вртеле, да, . . .) ачеле 40 де четѣдї, кѣ каре не фѣлїм кѣ леам фї авѣт дн Дачїа вїрѣйтѣ шї попѣлатѣ кѣ колонїї romanе де днѣратѣ (л) Траїан.“ — Рѣспѣнс: Vīno Dnle іncіner шї ле vezї. — D. П. не маї проміте шї алдї артїколї tot de матерїа шї форма врозѣреї. Дї ащептѣм. Ear de кѣтва Длѣї воїа пѣмаї о глѣштѣ кѣ кѣртїка са, іам сѣтѣї сѣшї крѣде остенеала, кѣчї глѣта тревѣе сѣ фїе пѣмаї ка сареа дн вѣкате.

Г. Б.

Ын кѣвѣнт дн фавортл оменїмеї.

(Tot дѣпѣ Wieland.)

Акѣм вѣвѣлмеѣ чїтїтор, дѣпѣ че тревѣрѣм кѣ фѣга песте ачест' днпрозїтор естракт дн історїа сѣлтанїлор, пѣтѣ не vom тіра кѣм с'аѣ днѣтѣмлат, де оменїї, трѣїнд дн лївертате шї дн вѣпѣ старе, аѣ фост вѣпї шї ферїчїдї — кѣнд тотѣшї прїп апѣсаре шї тїкѣлошїе с'аѣ пѣтѣт стрїка днтрѣ атѣта, днѣт тревѣїе сѣ те остенецїї тѣлат, пѣлѣ кѣнд сѣ маї поцї афла дн ачестѣ фїгѣрѣ деформатѣ шї скїлѣвїтѣ вртеле формїе прїмїтїве?

Тѣ ле днпѣдї, кѣ аѣ мїнте аша пѣдїпѣ; кѣвтѣ вѣвѣле чїтїтор маї де апрѣпе, шї веї ведеа, кѣ н'аї дрептате а о фаче ачестаста!

Кѣнд аѣ венїт еї не лѣте, ера копїї. Тревѣїа сѣ креаскѣ, сѣ кѣлеагѣ ла еспеїїнде, сѣшї факѣ фелїарї де обсервѣдїї, сѣ асептеле зн лѣкрѣ кѣ алѣл, о днѣтѣмларе кѣ алта, сѣ рѣтѣчїаскѣ кѣтеодатѣ, шї пѣмаї дѣпѣ че аѣ вѣзѣт вртѣрїле челе реле шї стрїкѣчїоасе, сѣ се ковїїнгѣ, кѣ

ера дн рѣтѣчїре; астфелїв пѣмаї кѣ врепѣ пѣтѣрѣ devenї ла мїнте, кѣ атѣт маї вѣртос, кѣ грїжа пѣтѣрѣ тревѣїнделе челе неапѣрате днѣ дї днпѣдека преа тѣлат де а фаче пѣшїрї маї їдї.

Кѣ тѣте ачестеа еї тот пѣшїрѣ днпайнте, днѣвѣдарѣ а се фолосї де патѣрѣ, афларѣ тѣїестрїї, кѣдїрѣ шї пѣлѣтарѣ, дншї днѣсшїрѣ комодїтѣдї, се днпѣрѣдїрѣ дн маї тѣлате фамїлїї шї трѣїрѣ ферїчїдї, вѣкѣрѣндѣсе де есїстїндѣшї.

Дар че се днѣтѣмлат? Омѣл чел днпѣтїѣ, каре маї преферї а фї domn днтре склавї, дѣкѣт ом днтре консепенїї сѣї, пѣ пѣмаї кѣ стрїкѣ деодатѣ ачест' лѣкрѣ ал патѣреї, дар пѣсе тотодатѣ шї неще днѣкѣїеторї греле песте темпїца дн кареа се афла днѣкїсѣ оменїмеа, астфелїв, днѣт аѣвм пѣ ле маї ера кѣ пѣтїндѣ а се скѣпа дн лївертате шї ашї тѣна днпайнте кѣрѣсѣл префїпт. Че ле фолосїа дн асептелеа днпредїѣрѣрї ачѣа механїкѣ сїїндѣ де а пайнта шї де а се рѣдїка дн сѣс, кареа есте омѣлї днѣскѣтѣ, шї прїп кареа се осевеще ел де атѣтеа фїїнде пѣкѣвѣлѣтѣтѣре? Ын склав токма пѣтѣрѣ кѣ пѣ дї есте їертат а се рѣдїка дн сѣс, днѣчеатѣ а маї фї ом шї се днѣїосеще ла пласа вїтелор. Де се шїаїеапѣтѣ кѣте одатѣ днтрѣднѣсѣл мїнтеа, сѣлтанѣл днѣсѣ е гата кѣ вастопѣл, гѣрѣвачїл, фѣпѣеа, савїа шї сѣѣеата сѣл сѣпѣїе ла пѣдеапѣсѣ. Кѣ зн кѣвѣлѣт, вѣде domneще врѣптіран, аколо шї кѣѣетареа се сокотеще де крїмѣ. Кѣ тѣте кѣ тїранїї аѣ днгрїжїт, ка о астфел де крїмѣ сѣ фїе днтре челе маї раре шї маї пѣватѣрале дн днпѣрѣдїа мор. Дар кѣм ар шї авѣа зн склав, апѣеат пѣлѣ ла пѣтѣлѣт де лѣкрѣл

сервіа, зп склав песте а кървї спате гър-
вачїа фълѣѣ некомпенїт, кѣм ар пѣтеа
зїк ел аваа кѣраж шї тїмп а маї шї кѣ-
цета? Шї токма де ар аваа, спре че їар
пѣтеа фї ачееа де фолос, доар спре аї дѣт-
търї тїкълѣшїа, де време че лѣї пѣї есте
їертат а дѣпъртѣшї кѣїва кѣцетърїле шї
вѣтѣле сале че ле сѣфере? Сѣерт че пѣте
фаче зѣл сїнгър?

Адеврѣрат, кѣ дѣтре атѣтеа мїліѣне
де склаві, мїї де їншї се афлѣ, карїї ка
сѣлтѣнашї, ка ажѣтѣторї де сѣвѣжгаре, ка
фаворїдїї саѣ ка їнстрѣмїнте пентрѣ дес-
фрѣпареа челор маї марї, дѣкѣ тот дѣшї
фак порочїреа дѣтрѣн кїп орї дѣ алтѣл,
ажѣпгѣнд ла авторїтате (вазѣ), пѣтере шї
авѣдїї. Дѣсѣ о асѣел де ферїчїре дїне
пѣмаї пе мїнѣт. Отѣл тревѣїе сѣ о апѣче
де лок кѣ амбеле тѣїї шї кѣрѣнд сѣ о
дѣгїдѣ; кѣчї дѣ дара знде пентрѣ вїїтор
пѣ є нїчї о сїгѣранѣ, презентѣ есте тот
де каре се пѣте фолосї отѣл. Ва сѣ зїкѣ,
фрїка ла чел маре шї богат токма ачееашї
лѣкраре о фаче, каре шї ла чел маї апѣс
скла. Ачеста пѣ пѣте кѣцета токма де
ар шї вої, ачєїа пѣ вор, токма де ар шї
пѣтеа. Везї їѣвїте чїтїторѣле, че недрепт
ещї, кѣнд дѣ асѣел де дѣпредїзѣрї а-
рѣчїї ѣменїлор кѣ п'ар аваа мїнте! Оаре
кѣ вїртѣтеа пѣ терѣе токма аша? Саѣ
спѣнемї, че аместек аре вїртѣтеа кѣ тїра-
нїї шї кѣ склаві? Нѣтѣще'мї ла ачещїа
врео вїртѣте, афарѣ де рѣвдаре, кареа дѣ
звеле дѣтѣшпїлърї нїчї кѣ є вїртѣте. Нѣ-
тѣще'мї зна, кареа дѣ окїї тїранѣлї сѣ
пѣ фїе крїмѣ, зна пе кареа ел сѣ о пѣтѣ
сѣферї, фърѣ а'шї пѣне дѣ перїкѣл сѣлта-
патѣл! Дѣсѣ фїе сїгѣрї тїранїї дїн партеа
ачеаста; кѣчї склавії пѣ сѣнт дестѣїнїчї

де вїртѣте. Вїртѣтеа є зп кѣраж де а лѣ
кра пѣрѣреа дѣпѣ вечнїчїле лецї але мїн-
дїї, апої склавії нїчї аѣ мїнте, нїчї
кѣраж.

Тїранїї, ах тїранїї! Дѣтѣще'мї пѣмаї сѣ
ле їерге недрептатеа че аѣ фѣкѣт'о еї о-
менїмеї, кѣчї еѣ зѣл пѣ лѣ о почѣ їертѣ!

Кѣ тоате ачестеа пѣ сѣнт еї сїнгѣрї
дѣчепѣторїї релелор че пе апасѣ ла пѣ-
тѣнт, нїчї чеї маї активї дѣ асѣ прївїѣдѣ.

а т. в.

Кѣлтѣра дѣ Рѣманїа.

Дѣпѣ рапортѣл офїчїал, дѣфѣцїшат
де Ч. Ефорїе а шкѣлелор нацїонале, прїн-
дїпатѣл Рѣмѣнїеї аре 2518 шкѣле, дѣ каре
дѣвадѣ 57,351 тїнерї. Дїн ачесте шкѣле
2309 сѣнт комѣнале прїн сате кѣ 48,545
тїнерї, 187 сѣнт прївате кѣ 5339 тїнерї,
18 портале прїн жѣдеце кѣ 2416 тїнерї
стѣдендї. Шкѣоала чентралѣ дїн Країѣва
аре 449 тїнерї, їар дѣ колецїзл дїн сѣ.
Сава аѣ дѣвѣдат 662 тїнерї, сѣнт 49 де
професорї, дїн карїї 8 ла Країѣва.

Ла есаменѣл дїн 29. Ізпїе D. клѣчер
П. Поенарѣ, дїректорѣл ѣвѣсск ал шкѣ-
лелор, а рѣстїт, дѣаїнтѣа М. С. Прїндѣл
шї а зпєї пѣтерѣасе адѣлѣрї зрѣтѣторѣл
кѣвѣнт, пїлн де елокїндѣ шї де повїде
сїндѣмїнте пентрѣ лѣмїпареа тїнерїмеї.

Дїскѣрѣл Длѣї дїректорѣлї П. Поенарѣл.

Преа-дѣлѣцате Doamne!

Кѣ okazїа сѣрѣврїї де асѣзї, кѣнд
стѣдендїї ачестѣї колецїѣ вїн сѣ депѣїе а-
ле лор лавре ла нїчїѣреле Мърїї Вѣстрѣ.
Рѣмѣнїа дѣтреагѣ кѣзѣтѣ кѣ рекѣвѣщїндѣ

ші ентѣсиаст ла днделеапта солічітѣдіне че се реварсъ де пе троп песте тѣтъ жв-
пинеа ачестеі дърі пентрѣ а еі лѣмінаре.

А асігѣра віиторѣл націеі прін мора-
літатеа пречептелор, а да віадъ вѣпелор
сімдімінте ші актівъ днтревіндаре дн-
делецеріі, ачаеста фѣ чеа маі дінтѣіз прі-
віре че М. В. аді арѣкат асѣпра едѣка-
ціеі пѣвліче.

Спре ачест скоп, дорінда че де де-
пѣлт хрѣпеаді съ се пѣтъ да дѣвѣдѣтѣ-
рлор ачаа десволтаре, че кѣ днтіндеа
сфереі лѣкрѣрлор се фѣкѣсе дін зі дн зі
маі неапѣратъ, ера зна дін челе маі дн-
тедітоаре кѣцете че М. В. асѣаді пентрѣ
просперітатеа націеі ромѣне.

Акѣт дн челе дѣнъ врѣтъ, прін пе-
рѣдетѣтоареле стѣрвінде але М. В. ші
лѣміната еспѣпере кѣ каре аді фѣкѣт съ
пѣтрѣнѣзъ ачаестъ трѣввіндъ дн ініміле
корѣвлѣ днфѣдшѣтор ал націеі, че а
фост кіемат съ се днсѣле де ачел повіл
сімдімѣт де каре вівреазъ неднчетат кор-
деле ініміі М. В. пентрѣ вінеде комѣн
дѣвѣдѣтѣрлеле пѣвліче аѣ поседат міжлѣче
маі днлеснітоаре де а пѣтѣа фі ашезате
не о вазъ аналогъ кѣ посідіа соціалъ а
деосевітелор трѣпте де локвіторі аі аче-
щії дѣрї.

Днтокміреа де а се ашеза дѣвѣдѣ-
тѣрї де днтѣіа нечесітате прін тѣте сате-
ле, дѣвѣдѣтѣрї міжлѣчії прін тоате ора-
шеле де кѣпетеніе але жѣдеделор, дѣвѣ-
дѣтѣрї класіче ші шііндіфіче дн капіталъ,
есте зна дін челе маі потрївіте регѣлѣрї
прін каре інстрѣкція пѣвлікѣ се днтінде
градѣал дела чел маі авѣт ла чел маі съ-
рак, ші дѣ фіе-кѣрѣзіа кѣпоцінделе чеї
сѣлт неапѣрат нечесарїі пентрѣ а са ка-

рїерѣ; кѣпоцінде каре съ поатѣ фаче зн
вѣн четѣдѣап, съ поатѣ лѣміна індѣстріа,
съ днѣвѣпѣтѣдѣзе лѣкрѣреа пѣтѣпѣтѣлѣі,
съ днтінѣзъ днделецерѣа ші съ о факъ съ
родеаскъ спре а се пѣтѣа вѣкѣра тот о-
тѣл дн лінінде де вѣлѣрїле чеї дѣ пѣтѣпѣ-
тѣл ачешії дѣрї.

Ачаестъ ашезаре де дѣвѣдѣтѣрї пент-
трѣ сексѣл вѣрѣѣтѣск, ва фі, Преа-днѣл-
дѣте Доамне! кѣ атѣт маі меморавїлъ,
кѣ кѣт есте немерїтѣ ші днсодіреа че
де алтѣ парте М. В. дн даді прін прове-
дѣреа ші пентрѣ едѣкадіа сексѣлѣі фетееск.
Десволтареа днделецерїі пѣ ар фі дн де-
ствѣл пентрѣ просперітатеа соціалъ, дакѣ
тодѣодатѣ пѣ сѣр зні ші кѣлѣтѣра ініміі.
Ачаестъ кѣлѣтѣрѣ днсъ се кѣвіне съ се
днчѣапѣ дела леагѣн: тот копїлѣл се па-
ще вѣн, дар пѣмаїтѣма пѣте сѣї пѣстре-
зе ачаа вѣлѣтате че патѣра а пѣс днтрѣл-
сѣл; сінгѣрѣ еа ка чел маі деапрѣпе мен-
тор пѣте сѣї днсѣфле ачеле ідеї сѣпѣтѣ-
се, не каре се днтѣмеаазъ тѣтъ ферїчіреа
отѣлѣі дн парте ші а націеі днтреці:
ідеаа адекѣ де Дѣмнезеѣ ші де віртѣділе
ачелеа, прін каре отѣл дн тѣте днтре-
жѣрѣрїле ар опора дн сіне фѣпѣтѣра чеа
маі пре сѣс де челелалте фїінде, демон-
стрѣнд кѣ днтрѣдѣвѣр ел есте креат дѣ-
пѣ кїпѣл ші асемѣпарѣа челѣі а тоате
фѣкѣтор.

Ашезѣтѣпѣтѣл че М. В. воїді а дн-
токмі пентрѣ крѣщѣреа фетелор де треа-
пта чеа маі днфѣлѣнтѣ а соціетѣдїі, дн-
вреднїчїндѣсе, прѣкѣт пѣ есте дндоіалъ
ші де днпалта патроніе а преа лѣмінатеі
пѣстре Дѣмне, повїлеї пѣрташе а тот че
мішкѣ сімдімѣтѣл М. В. пентрѣ вінеде
пѣвлік, ва да дн скѣрт тімп, кѣ атѣта маі

сигур допитъл резултат, къ кът есте къ-
поскът адевъръл къ есемпъл де сѣс е
порта чеа маі енерѣкъ пентрѣ дѣвѣвъ-
тъѣреа попорелор.

Сѣтъ ачесте авспічѣрѣ рѣдѣкъдѣсе
вълѣ индоленѣеі, ротълѣ ва дѣтревѣдеа
ферічѣреа попорелор лѣминате, шѣ ва ѣнтѣ
шѣ ел кътре зп асемѣнеа вѣитор.

Ачест вѣитор, ѣвѣдѣ тіперѣ, въ есте а-
към дѣтѣл а вѣл препара. Дѣнавѣдѣвѣ
мінеа къ къноѣнде де тот че есте тре-
вѣвчѣос шѣ плѣкът, дѣкълѣдѣвѣ дѣсѣ шѣ
ініма къ зелѣл пентрѣ тот че есте дрепт
шѣ онест. Дѣн зпѣреа ачестор дѣкъ кондѣі
де вѣлѣ едѣкаѣе, вѣдѣ ведеа тотдеавна къ
се вор паѣе ресѣлтате порочѣте, каре вор
ворѣ пентрѣ воі маі пре сѣс де орѣ че
контроверѣсѣ. Дѣнтрамаѣвѣ къ капачѣта-
теа че дѣ стѣрѣвѣнда дѣ лѣкѣре, ка сѣ
пѣтедѣ пѣне шѣ воі браѣ ажѣтѣтор ла де-
волтареа че дѣфокатѣл зел шѣ непреѣе-
тата актѣвѣтате а прѣндѣлѣ пострѣ дѣ ла
тот че есте де фолос пентрѣ паѣа ро-
тѣлѣ. Вѣдедѣ къте оказѣі нѣкъ де дѣстѣнкѣе
вѣ се пѣн дѣнаѣте дѣ деосѣвѣте карѣере.
Черкъл трѣвѣндеі де къноѣнде спеѣале
се дѣтѣнде шѣ ла ноі; елементѣл індѣ-
стріал а пѣшѣт шѣ дѣнкоачѣ де Карпаѣі:
о тѣлѣ де апѣ, трансформатѣл дѣ авѣрѣ,
не мѣтѣ шѣ не ноі не пѣсѣндѣсе пѣсте
мѣндѣ, пѣсте мѣрѣ; не апропѣе де тоате
паѣіле. Дѣстанѣеле се пѣтѣрѣ къ мѣнѣ-
теле; прѣнтрѣо скѣнтеіе електрѣкъ зп он
ворѣѣе къ алѣл дѣнтрѣачѣеашѣ клѣпѣ де-
ла о марѣіне а Европѣі ла чеѣалатѣ.

Сѣтъ дѣн катаразѣі Дѣмнеавѣострѣ кар-
рѣі, дѣнѣ препараѣіа че аѣ авѣт дѣнтрѣа-
чест колеѣдѣ се ініѣеазѣ астѣзі къ вѣн
прогрѣс дѣн акадѣміле Европѣі лѣмілате

ла ачесте мѣстерѣрѣі але ѣенѣлѣі дѣн се-
колѣ де акѣм; алѣдѣі карѣі шѣ кѣар аѣчѣ
дѣн патрѣіе аѣлѣ оказѣе а'шѣ аплѣка ѣѣн-
ѣеле посѣдате ла асемѣнеа мѣнѣпате лѣ-
крѣрѣ: Вѣдедѣ къ че мѣестрѣіе вреднѣкъ де
челе маі ѣганѣѣе констрѣкѣіі але лѣѣѣ-
нілор романе, а кърор траѣдѣіе не о пѣ-
стреазѣ тавлеле мѣрале але лѣі Траіан;
къ че іскѣсіонѣ, зѣк, къле Карпаѣілор де
не марѣініле Дѣнѣрѣі, Олтѣлѣі шѣ Прахо-
вѣі, дѣн спѣімѣлѣтѣѣореле рѣпѣ че ера де
мѣлѣі секолѣ, се скѣмѣвъ акѣм дѣнтрѣо пре-
зѣмларе де плѣчере. Вѣдедѣ аѣчѣ маі а-
прѣне ла ачел поѣ Бриарѣѣ към конпрѣнде
къ сѣтелеі пѣтерпѣче браѣе скѣмпна поа-
стрѣ Дѣмновѣдѣ, към дѣ соарѣе дѣлчелеі
знде шѣ към ле реварѣсѣ прѣн артере сѣв-
теране пѣлѣ ла естрѣмѣтѣѣіле челе маі
депѣртате але капѣталѣі.

Щѣнѣделе въ вор спѣне, ѣвѣдѣ тіперѣ,
към а пѣтѣт ѣенѣл оменѣск сѣ факѣ дѣн-
трѣо матерѣіе вѣрѣтѣ зп зрѣаш аша де пѣ-
терпѣк. Къѣтаѣі дар а въ фамѣліа къ аче-
сте ѣѣнѣде че трѣвѣнѣделе соѣіетѣдѣі де
акѣм въ чере, дар пѣ зѣтаѣі тотдеодатѣ
къ дѣспосѣііле челе маі порочѣте, ѣенѣ-
рѣіле челе маі дѣпалте де мѣлте орѣ се рѣ-
тѣчѣск, дакъ пѣ вор фѣ конѣѣсе де ачеле
прѣѣпте морале, не каре ле аѣі авѣіт а-
деѣеа дѣла дѣнѣѣѣторѣі дѣмнеавѣоастрѣ:
де а въ пѣрта тотдеавна къ респѣкт кътре
челе сѣіате, къ сѣпѣнѣре ла лѣѣі, къ кре-
дѣндѣ кътре патрѣіе шѣ кътре прѣндѣл еі."

— Дѣнѣ іспрѣвѣреа черѣмонѣіеі, стѣ-
денѣі пѣнсіонарѣ аѣ къѣтат дѣн армонѣе,
зрѣмѣѣореле фрѣмоасе верѣсѣрѣ, зпеле дѣн-
паѣнтеа М. С.; алтеле спре салѣтаре онѣ-
тастѣкъ ла Д. дѣректорѣл П. Цоенарѣ.

Ла принце:

Тръеще, Принце, де не тръеще,
 Де не препаръ дн виитор;
 Къчи проведица че те приведе
 Ла тоате 'дї вине дитр'ажитор.

Акѣм къпгаре копильтреаскъ
 Венит, пъринте, а'дї днълца;
 Дн върста поастръ чеа вървьтеаскъ
 Къзнї маї траїничи вом щї лъвра.

Вом пзне врацъа къ ръвль таре
 Ла къте аствъї аї дитрепринс:
 П'а църїї поастре реценераре
 Нътеле'дї, Принце, ва фї нестинс.

Ла фїї вом спзне фантеле'дї тоате,
 Шї 'н къте лъпте фъши вингътор;
 Мърїт'дї нъте лъминї ва скоате
 Ка зп лъчаефър не черъа лор.

Фрѣптеа'дї алвїгъ атънчи сепїнъ
 Прївїнд дїн тронъ'дї кът а лъврат,
 Ачї ва зїче: соарта'мї дївїнъ
 Ка проведица тот а лъврат.

Е греѣ, стъпъне, зп ом съ креазъ
 К'атътеа фапте тз аї фъкът;
 Дъне мїжлоаче, не лътїнеазъ
 Съ пзтем спзне кът ам възът!
 Тръеще Принце, шчл.

К. Б.

Ла Д. Поенаръ.

Дпаїптеа та приведе
 Бънгле днвъдътор,
 Пърга каре о родеще
 Дъхъа тзъ комвїпътор.

Есте фапта мїндїї тале
 Ценерациа че везі,
 Креск дитр'але еї апале
 Дафїлї чей мерїтезі.

Исторїа се днтїнде
 Ал тзъ нъте а прїїмї,
 Ш' аѣреола че'а копрїнде
 Престе секолї ва лъчї.

Ка а еї рекъпоциндъ
 Тз жътвеще зп мїнѣт:
 Есте род л'а та сїлїндъ,
 Е респлатъ ла трекът,

К. Б.

КЪНЕЛЕМЕЪ.

Дн сърака теа domnie
 Фїлон е мїнїстръа мей:
 Де мї къне, дар ел щїе
 Тот че еѣ гъндеск шї вреѣ.
 Релеле пъравзрї, каре
 Веакъа постръ аствъї аре,
 Ел нъ щїе-а іміга.
 Де-ар лътра...
 Де-ар тзрва,
 Къдї ка ел нъ с'ар пзрта!

Чїнева поате съ зїкъ,
 Къ е прост шї довіток;
 Дар еѣ кред, къ нъї нїмїкъ;
 Ел е взи пентрѣ ал сеѣ лок.
 Къте довітоаче 'н лъте
 Сънт дн постзрї де тарї нъте!
 Къдї кънї чеаркъ а не твъшка!
 Де-ар лътра...
 Де-ар тзрва,
 Къдї хоцї дара вор тзрда!

Фнеорї се гздрезазъ
 Кънд дї даѣ зп осїмор;
 Ел атънче імітеазъ
 Дїпломатъа де фавор,
 Каре къ лїнгъшїтзръ
 Чїнстеа Домнълзі сеѣ фзръ,
 Шї 'шї хрпеще пзнга са.
 Де-ар лътра...
 Де-ар тзрва,
 Къдї щїѣ а се гздръа!

Фїлон латръ кънд сїмѣще
 Къ днї вине вр'ен дъшман,
 Прекът мзза теа пъндеще
 Не орї каре шарлаган,

Че дѣ vede 'n trivъnape
 Dъnd дрепгатеа не парале
 Челъи че т'ар десвръка.

Де-ар лътра . . .

Де-ар тврва,

Къдї рѣшфет шїѣ а лза!

Кънд гъндеск л' ал цреї vine,

Шї 'сѣ не гъндърї кѣфъндат,

Ал теѣ къне лънгъ mine

Се ашазъ дитрістат.

Парѣ къ'мї зїче: Еї, стъпъне!

Плъндетъ неутрѣ ка 'сѣ къне:

Дѣ-ашѣ фї от тѣ-ашѣ ажста.

Де-ар лътра . . .

Де-ар тврва

Къдї п'аѣ сїмпатїеа са.

Кънд Елена тѣ сърътъ,

Шї мї ворвеще де атор,

Фїлон vede шї стрънѣтъ;

Парѣ къ'мї зїче 'нчетїшор:

Нѣ о креде че ворвеще;

Еа, стъпъне, нѣ ївеще,

Декът пвгълїца та,

Де-ар лътра . . .

Де-ар тврва,

Кътѣ атор не ванї ар да!

G. Сїон.

Лексїкографїе

де квинте ротъне адвнате дїа докѣменте
 веки шї дїа гъра попорѣлї.

(Ърпаре.)

P.

Ревъескв — сокотеск, л'ам ревъїт, л'ам
 рѣчїшоат — дела ревъшѣ, rebus.

Рїкъ, шї рїкѣ, сѣвѣкъ ла рїкъ (сфадъ); се
 рїкъеск, се сфѣдеск, се 'тунїг, гїх.

Разв, вп рѣзвшѣ, адекъ вѣдѣ асквдїтѣ ла
 вл капът, кѣ кареле велеск скѣрдъ, га-

deve gaza. Ам пѣс разъл съ белескъ
 скоарда.

C.

Савлъ шї савръ. Мъчїкъкъ, сауга. Вор а
 стъпънї мошїа кѣ савла.

Скотърле шї скотѣне, *scormata*; коклавре,
 вѣгъоане. — Педїче. Остаче сеаѣ о-
 стѣоче.

Столїте: грѣтѣдїте. Стаѣ локѣстеле стол
 пе еарѣв. Се столеск дитрепївр оаме-
 нїй. (*Stuola*, грѣмада).

Сфор. Баросъл, чїокапъл; че вате амонъл,
 їлѣл; пандестїръ шї прафтъръ, кѣ каре
 стропеще кърѣвїї.

Свѣртърї де гїацъ, кѣїеле асквдїте вѣтѣте
 ла сѣзоамъ (поткоавъ).

Свѣргъѣ сеаѣ спѣргъѣ, *asprego*, вїфор, фѣр-
 тѣпъ де пїнсоаре сеаѣ спѣлбере де пїн-
 соаре, спѣргѣеще пїнсоареа.

Сїклеще сеаѣ сѣкълеще пърѣл аѣ пѣлѣра
 шї апої се вѣпсеще. Се зїче аша, кънд
 пїпн о лешїе сеаѣ змезеамъ астрїпдентъ
 се аспреще, се дѣвѣртоашъ.

Сїнетъл сеаѣ сїнетъл, де вндеї сїнеаца,
 се зїчеа таї дѣпїнте пѣшка; вѣп сїнет
 аї, вѣлъ пѣшкъ (*siguete*),

Сѣлїгъ, павѣръ тѣлѣръ че се поате тѣлѣа.

Скїноват, пеще скїноват, вїклеан, ївте дѣ-
 кът пѣ се поате пїнде, *σκινωβαυς σκινωβ*.

agilis ad subsiliendum, *σκινωβ* вп пеще,

Се пѣте дерїва шї дела *σχοινωβατης*, мета-
 форїк, чел че жоакъ не фрѣогїе.

Сїнетъл шїретъл де пе марпїнеа страїлѣї
sinuoso, перпѣїт, *finis*, *s'ne*. *desinet*

Скѣркѣескв сеаѣ сѣкѣркѣеск, *exurgio*. Дїа
 педѣва чїотпѣрїлор (*сіампро*, потїкпалъ)
 шї а коасеї петїїоасе пѣтаї сѣкѣркѣеще
 еарѣа. Сїнонїм кѣ терпепеще. (Ваврѣма.)